

2058

ΕΘΝΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟΝ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
ΣΟΥΤΖΟΥ
1900

Γ. ΜΠΟΥΖΙΑΝΗΣ

1960

28 Μαΐου έως 15 Ιουνίου 1960

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΡΓΩΝ

Γ. ΜΠΟΥΖΙΑΝΗ

1883 - 1959

ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ
ΤΗΣ Α.Ε. ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Κ. Γ. ΒΟΓΙΑΤΖΗ

ΚΑΙ ΤΗΣ Α.Ε. ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΕΥΤΟΥ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΟΥ
ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
Κ. G. SEELOS

ΑΙΘΟΥΣΑ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΜΙΧ. ΤΟΜΠΡΟΣ, γλύπτης, καθηγητής τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς
Καλῶν Τεχνῶν

ΒΡ. ΤΣΟΥΧΛΟΣ, ζωγράφος, πρόεδρος τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Ἐπι-
μελητηρίου

ΛΟΥΛΑ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗ, μουσικός

ΠΑΝΟΣ ΚΑΡΑΒΙΑΣ, συγγραφεὺς

ΦΡ. ΦΡΑΝΤΖΙΣΚΑΚΗΣ, διευθυντῆς τοῦ «Ζυγοῦ»

ΣΕΛΕΣΤ ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΑΔΗ, ζωγράφος.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΙ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ἡ ἔκδοσις αὐτὴ ὁργανώθηκε ἀπὸ μιᾶ συντροφίᾳ συναδέλφων, φίλων
καὶ θαυμασιῶν τοῦ Γιώργου Μπουζιάνη. Τὰ ἐκτεθέμενα ἔργα προέρ-
χονται ἀπὸ τὴν συλλογὴν τῆς Κας Μαρίας Γ. Μπουζιάνη, τοῦ Καλλι-
τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ τῶν κ. κ. Ε. Γιαννῆσιον, Π. Καραβία,
Σάββα Κοκοτανιώσιου, Α. Λαμίρα, Ἀρχ. Συμεωνίδη, Β. Συμεω-
νίδη καὶ Μιχ. Τόμπρου, κ' ἐγγενικὰ παρεχωρήθησαν γιὰ τὴν ἔκδοσιν.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ, ναύαρχος ἐ.ά., πρόεδρος τοῦ Ναυτικοῦ Μου-
σείου Ἑλλάδος

ΘΡΑΣ. ΣΤ. ΒΛΗΣΙΔΗΣ, διδάκτωρ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστη-
μίου, πρόεδρος τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Γαρνασσός»

Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, ζωγράφος, καθηγητῆς τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς
Καλῶν Τεχνῶν

ΕΡ. ΓΙΑΝΝΗΛΟΣ, ἱατρός

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΟΥΔΕΛΗΣ, διευθυντῆς τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου «Δίφρος»

Γ. ΓΟΥΝΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, ζωγράφος

ΑΝΤ. ΕΥΛΓΓΕΛΑΤΟΣ, μουσουργός

ΑΓΓΕΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ζωγράφος-χαράκτης

ΓΡ. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ, βουλευτῆς Ἀθηνῶν, τ. ὑπουργός

ΠΑΝΟΣ Β. ΚΟΚΚΑΣ, πρόεδρος τῆς Κοινωπραξίας Ἀθηναϊκῶν
Ἐφημερίδων

Π. ΚΟΛΑΚΛΙΔΗΣ, ὑφηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΑΛ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ, ζωγράφος

Γ. ΚΟΥΡΝΟΥΤΟΣ, διευθυντῆς Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, βουλευτῆς, τ. ὑπουργός

Θ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, πρωταγωνιστῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου

Λ. ΛΑΜΕΡΑΣ, γλύπτης

ΡΕΑ ΛΕΟΝΤΑΡΙΤΟΥ, ζωγράφος

ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ, συγγραφεὺς, Ἀκαδημαϊκός

Π. ΜΙΧΕΛΗΣ, καθηγητῆς τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου

ΜΑΡΙΑ Γ. ΜΠΟΥΖΙΑΝΗ

Ι. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, συγγραφεὺς

Λ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ, νομάρχης Ἀττικῆς

ΑΝΔΡ. ΠΛΟΥΜΙΣΤΟΣ, ἀρχιτέκτων

ΚΟΥΛΑ ΠΡΑΤΣΙΚΑ, χορογράφος

ΑΓΓΕΛΟΣ Γ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ, καθηγητῆς τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου,
πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως Κριτικῶν Τέχνης Ἑλλάδος

FRANK RÜMELIN, μορφωτικὸς ἀκόλουθος τῆς ἐν Ἀθήναις
Πρεσβείας τῆς Ὀμοσπονδίας Γερμανικῆς Δημοκρατίας

ΑΡΧ. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ, ἔμπορος

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ, συγγραφεὺς

Γ. ΦΤΕΡΗΣ, δημοσιογράφος

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ, συγγραφεὺς, διευθυντῆς τῆς «Νέας Ἐστίας»

ΙΩ. ΧΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, καθηγητῆς τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου

Τὸ οὐσιαστικὸν κ' ἐξάισιο ἐπίτευγμα τοῦ Μπουζιάνη εἶναι πὼς ἀνέβασε σὲ ἀνώτερον πλαστικὸν ἐπίπεδο τὴν δύναμιν τοῦ χρώματος, ἔδωκε πνεῦμα στὸ χρῶμα, γιὰ νὰ ἐκφράσῃ μ' ἔνταση τὸ βαθὺν βίωμά του. Καὶ βίωμά του ἐσωτερικὸν εἶταν ἡ ἀγωνία, ἡ ἴδια ἢ ἀνθρώπινη ἀγωνία τῶν παραγμένων καιρῶν μας: τὸ πλέγμα τῆς συντριβῆς καὶ κατάτμησης τῆς ἀτομικῆς ψυχῆς, τῆς διαμαρτυρίας, κάποτε τοῦ σαρκασμοῦ, μὰ καὶ τῆς θερμῆς, ἐρωτικῆς λατρείας γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τῆς λαχτῆρας γιὰ ἐνότητα.

Καταγραφή τῆς σύγχρονης ψυχῆς, ἡ ζωγραφικὴ τοῦ Μπουζιάνη πλαισιώνεται μέσα στὸ κίνημα τῆς ζωγραφικῆς Ἐκφρασης ποὺ ἔγραψε τὴν καμπύλην του στὰ εἰκοσιπέντε πόνον κάτω χρόνια, ἀπ' τὸ 1905 ὡς τὸ 1930, στὴ Γερμανία ἰδίως καὶ τὴν κεντρικὴν Εὐρώπην, κ' ἐν μέρει στὸ Παρίσι. Ὁ παραστατικὸς ἐξπρεσσιονισμὸς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μολονότι παραμορφώνει τὸ ἀντικείμενον γιὰ ἐκφραστικὸς σκοποῦς, κρατεῖ ὅμως τὴν ἐπαφὴν του μὲ τὸν κόσμον σὰ φαινόμενον καὶ ἀξιοποιεῖ ὡς τὴν ἄκρα ἀπόδοσίν του τὸ χρῶμα. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ πλαίσιον ἀναπτύχθη ἡ προσω-

πικότητα τῆς τέχνης τοῦ Γιώργου Μπουζιάνη. Τὰ χρώματά του ρίχνονται μὲ μιὰ μυστηριώδη ἔνταση στὸν κανβὰ καὶ αὐτοαναπτύσσονται ὀργανικά, ἀφήνονται νὰ παίξουν ἐλεύθερα τὸ πεπωμένον τους γιὰ νὰ σχηματίσουν τὴν καλλιτεχνικὴν μορφήν καὶ νὰ πάρουν μαγεία κ' ἐσωτερικὸν ρυθμὸν.

Στὴν ἔκθεσιν αὐτὴν προσπαθήσαμε νὰ δείξουμε, κυρίως, τὸ πὼς πρόσφατο ἔργο του τῆς τελευταίας δεκαετίας ποῖν ἀπ' τὸ θάνατό του. Στὸ ἔργο του αὐτό, ἡ παλέττα του ἀνοίγει, σὰ νὰ παίρνει κἀτι ἀπὸ τὸ χῶμα τῆς ἀττικῆς γῆς, μὰ βραδαίνει ὄλο καὶ πὼς πολὺ καὶ ὁ Μπουζιάνης προχωρεῖ ὄλο καὶ σὲ πὼς τολμηρὰς ἀφαιρέσεις. Δείχνονται παράλληλα καὶ ἱκανὰ δείγματα τῆς περασμένης δημιουργίας του καὶ ὁ ἐπισκέπτης μπορεῖ νὰ παρακολουθήσῃ τοὺς σταθμοὺς τῆς ἀνοδικῆς πορείας του, ἀπὸ τὸν νατουραλισμὸν καὶ τὸν ἐμπρεσσιονισμὸν τῆς πρώτης περιόδου του, στὸ Μόναχο, ὡς τὸ 1917, κρίσιμο σταθμὸν καὶ καμπὴν ποὺ ἔστρεψεν ὀριστικὰ τὸν καλλιτέχνην στὸν ἐξπρεσσιονισμόν, στὸ κίνημα τῆς ζωγραφικῆς Ἐκφρασης.

ΠΑΝΟΣ ΚΑΡΑΒΙΑΣ

ΛΑΔΙΑ

- 1) Ξαπλωμένη 1,00×0,73
- 2) Γυναίκα με καπέλλο 1,05×0,75
- 3) Γυμνό 1,15×0,77
- 4) Μεγάλη και μικρή γυναίκα 1,15×0,77
- 5) Γυναίκα σε κίνηση 1,17×0,78 (1951)
- 6) Γυμνή γυναίκα και άνδρας 1,16×0,76 (1950)
- 7) Πορτραίτο του κ. Γ.Κ. 1,05×0,80 (1917)
- 8) Νέο κορίτσι 0,60×0,51
- 9) Κορίτσι με σηκωμένο χέρι 0,86×0,59
- 10) Κυρία με λουλούδι 0,99×0,65 (1955—1956)
- 11) Φιγούρα 0,96×0,61
- 12) Πλασμάτη γυναίκα 1,05×0,80 (1959)
- 13) Αιτιατική προεπίσσω 1,06×0,71 (1956)
- 14) Νέο κορίτσι 1,16×0,77 (1957)
- 15) Φιγούρα 0,97×0,57
- 16) Γυναίκα με καπέλλο 1,27×0,66 (1942)
- 17) Αιτοπροσωπογραφία 0,60×0,51
- 18) Τοπίο 0,60×0,55
- 19) Κεφάλι με φιγούρα 0,56×0,49 (1958)
- 20) Καθισμένη φιγούρα 1,15×0,60 (1959)
- 21) Καθισμένη γυναίκα 1,30×0,53
- 22) Νέο κορίτσι 0,96×0,46
- 23) Άνδρας με καπέλλο 0,82×0,65
- 24) Εικόνα άγριοιού 1,00×0,34
- 25) Γυναίκα φιγούρα 0,86×0,65
- 26) Κορίτσι με καπέλλο 0,88×0,40
- 27) Γυναίκεο κεφάλι 0,45×0,37
- 28) Από γυναίκες 0,65×0,52 (1917)
- 29) Γυναίκα σε πράσινο φόντο 0,67×0,57 (1919)
- 30) Ξαπλωμένη γυναίκα 0,97×0,54
- 31) Πορτραίτο της Κας Α.Σ. 1,07×0,76
- 32) Γονατιστή γυναίκα 1,25×0,86

- 33) Φιγούρα με καπέλλο 0,53×0,33
- 34) Γυναίκα 0,40×0,32
- 35) Γυναίκα και παιδί 0,64×0,40
- 36) Από φιγούρες 1,18×0,92
- 37) Μορφή 1,22×0,89
- 38) Γυναίκα 1,17×0,63
- 39) Τοπίο 0,56×0,30
- 40) Πορτραίτο Κας Α.Σ.Κ. 1,07×0,74

ΑΚΟΥΑΡΕΛΛΕΣ

1) Καθισμένη γυναίκα	15) Φιγούρα
2) Γυμνό	16) Πλασμάτη γυμνό
3) Κορίτσι	17) Γυναίκεος κορμός
4) Γυναίκα	18) Οικοδομή
5) Αιτοπροσωπογραφία	19) Εικόνα γυναίκας
6) Γυναίκα	20) Κεφάλι γυναίκας
7) Παιδί	21) Γυμνό
8) Γυναίκα	22) Εικόνα γυναίκας
9) Γυναίκεια φιγούρα	23) Κεφάλι άνδρος
10) Ξαπλωμένο γυμνό	24) Κεφάλι γυναίκας
11) Γυναίκα με φρούτα	25) Μορφή
12) Κορίτσι με δέντρο	26) Κορίτσι
13) Φιγούρα	27) Εικόνα γυναίκας
14) Γυναίκειο γυμνό	28) Γυναίκα με δμπρέλλα

ΣΧΕΔΙΑ

1) Όρθη φιγούρα	9) Κόριος με καπέλλο
2) Καθιστή φιγούρα	10) Όρθη γυναίκα
3) Καθιστή γυναίκα	11) Εικόνα γυναίκας
4) Σκύλος	12) Κορίτσι
5) Άνδρας	13) Καθισμένο κορίτσι
6) Γυναίκα	14) Γυμνή γυναίκα
7) Καθισμένη γυναίκα	15) Ό ποιητής Κ. Οδρανής
8) Γυναίκα	

Ο Γιώργος Μπουζιάνης γεννήθηκε στις 8 Νοεμβρίου 1883, στην Αθήνα, στο πατρικό σπίτι του της οδού Ζήνωνος και Μενάνδρου. Το 1906 αποφοίτησε από το Σχολείο Καλών Τεχνών και πήγε άμέσως στη Γερμανία, με ιδιωτική ύποτροφία για την Ακαδημία του Μονάχου. Από το 1910 άρχισε να εργάζεται ιδιωτικά και μετέσχε διαδοχικά σε καλλιτεχνικές ομάδες της εποχής ώσπου έγινε δεκτός στην περίφημη ομάδα της Neue Secession του Μονάχου κ' εξέδωσαν έργα του πλάι στους μεγάλους του γερμανικού παραστατικού εξπρεσιονισμού, τον Nolde, τον Kokoschka, τον Kirchner, που έργα τους βρίσκονται, σήμερα, στα μεγαλύτερα μουσεία σύγχρονης τέχνης του πολιτισμένου κόσμου. Το 1925 ο Μπουζιάνης τιμήθηκε ιδιαίτερα από την κριτική επιτροπή της ομάδας. Συγχρόνως, από το 1919 λάβαινε μέρος στις ετήσιες εκθέσεις στις Γκαλερί Anton Rithaler του Μονάχου και Tannhauser του Μονάχου και του Βερολίνου και τελικά στην Γκαλερί Barchfeld, και τιμήθηκε από μουσεία και ιδιωτικές πινακοθήκες και συλλογές, ενώ οι κριτικοί τέχνης ανέβαζαν το έργο του στην πρώτη σειρά της καλλιτεχνικής παραγωγής του καιρού του. Στη Γερμανία έμεινε ο Μπουζιάνης πάνω από 28 χρόνια, με μία διακοπή δύο περίπου χρόνων, που ταξίδεψε στη Βιέννη και στο Παρίσι, όπου γνώρισε το έργο του εξαιρετού Γάλλου ζωγράφου Έκφρασης, του Georges Rouault, που μαζί του καλλιτεχνικά συγγενεύει. Το 1935 επέστρεψε οριστικά στην Αθήνα και γιατί το θέλησε και γιατί αναγκάστηκε, όταν η μοντέρνα τέχνη και ιδιαίτερα ο εξπρεσιονισμός καταδιώχτηκαν από το χιτλερικό καθεστώς. Μά το έργο του πριν και μετά το 1935 δεν κατανοήθηκε από τους κριτικούς μας τέχνης, συνάντησε τη θέρμη μερικών καλλιτεχνών και φιλότεχνων, μά αγνοήθηκε από το ευρύτερο φιλότεχνο κοινό. Ο Μπουζιάνης έζησε στη μοναξιά και στη στέρηση τα σκληρά χρόνια του πολέμου και της κατοχής με μόνη συντροφιά του μερικούς στενούς φίλους του που είχαν σε θέση να εκτιμήσουν την καλλιτεχνική αξία της παραγωγής του. Το 1949 έγινε η πρώτη μεγάλη έκθεσή του σ' αυτήν την ίδια αίθουσα κι ο Μπουζιάνης άρχισε σιγά-σιγά να παίρνει τη θέση του, χάρη στην κατανόηση και την ενημέρωση των νεώτερων κριτικών μας, μά πάντα ευρύτερα άγνωστος. Το 1956 τιμήθηκε με το ελληνικό βραβείο Guggenheim. Ο Μπουζιάνης πέθανε στις 22 Οκτωβρίου 1959. Η οδός Σουλίου της Δάφνης, που στον άρ. 27 είναι το σπίτι κ' εργαστήρι του έχει τώρα μετονομασθεί σε οδόν Γ. Μπουζιάνη.